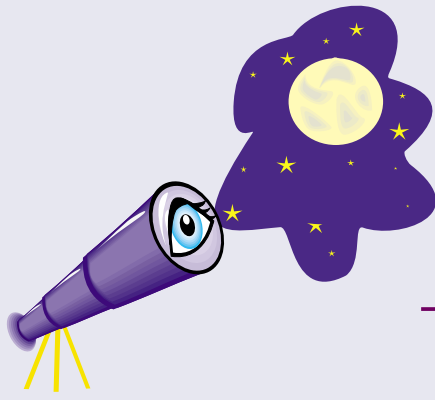

Gökyüzü

Alp Akoğlu

Messier Albümü – 12 (M35, M36, M37, M38)

Albümün bu bölümünde, birbirine yakın görünen konumda yer alan dört açık yıldız kümesini ele alıyoruz. Gökyüzü koşullarına bağlı olarak, çıplak gözle seçilebilen bu kümeler, kış aylarında gözlem için uygun konumda yer alıyorlar.

M35 Açık Yıldız Kümesi

İkizler Takımyıldızı'nın ikizlerinin ayağının hemen altında yer alan bu küme, 500'den fazla yıldız içeriyor ve bizden 2800 ışık yılı uzakta yer alıyor. Kümenin yayıldığı alan, ayın gökyüzünde kapladığı görünür alandan biraz daha fazla. Toplam parlaklığı 5,3 kadir olan küme, iyi gözlem koşullarında, çıplak gözle seçilebiliyor. Kümenin parlak yıldızlarını seçebilmek için, en azından bir dürbün ya da küçük bir teleskop gerekiyor. Kümenin hemen yakınında yer alan yıldız kümesi, NGC 2158 küresel yıldız kümesi. Ancak bu kümeyi gözleyebilmek için, daha güçlü bir teleskop gerekiyor.

M36 Açık Yıldız Kümesi

M36, bilindiği kadarıyla 60 kadar yıldız içeriyor ve en parlak yıldızı 9 kadir parlaklıkta. Küme, Yedi Kızkardeşler (M45) kümesine benziyor. 4.100 ışık yılı uzaklıkta yer alan M36, eğer bize M45 gibi 10 kez daha yakın olsaydı, büyük olasılıkla aynı parlaklıkta yıldızlar görecektik. M36'yı, komşularından (M37 ve M38) ayıran özelliği, çok genç olduğu için (yaklaşık 25 milyon yaşında) hiç kırmızı dev yıldız içermemesi. Toplam parlaklığı 6,3 kadir olan küme, ideal koşullarda çıplak gözle zor da olsa seçilebilir.

M37 Açık Yıldız Kümesi

M37, içerdiği 500'ün üzerinde yıldızla, oldukça zengin bir küme. Toplam parlaklığı 6,2

M35 ve NGC2158 (sağ altta)

kadir olan kümenin 150 yıldızı 12,5 kadir den daha parlak. Yaklaşık 300 milyon yaşında olduğu sanılan kümede, en azından 10 kadar kırmızı dev bulunduğu biliniyor. M37'nin bize uzaklığı yaklaşık 4.400 ışık yılı.

M38 Açık Yıldız Kümesi

M36'nın sadece 2,5 derece kuzeybatısında yer alan M38, yaklaşık 220 milyon yaşında. Kümenin genel özellikleri, M37'ninkilerle benzerlik gösteriyor. Toplam parlaklığı 7,4 kadir olan M38'in en parlak yıldızı 7,9 kadir parlaklıkta. Bir sarı dev olan bu yıldızın parlaklığı Güneş'ininkinin

1 Ocak saat 22:00; 15 Ocak saat 21:00;
31 Ocak 20:00'de gökyüzünün genel görünüşü

M38

yaklaşık 900 katı kadar. 4.200 ışık yılı uzaklıktaki küme, komşularına oranla biraz daha sönük olduğu için çıplak gözle görülemiyor. Bir dürbünle, uygun gökyüzü koşulları altında kümeyi gözleyebilirsiniz. M38, π harfine benzerliğiyle dikkat çekiyor.

Ocak Ayında Gezegenler

Satürn, doğu ufku üzerinde yer alıyor ve Güneş batmadan kısa süre önce doğduğundan, neredeyse tüm gece süresince gökyüzünde yer alıyor. Boğa Takımyıldızı'nda yer alan Satürn, hem parlaklığı hem de halkalarının eğikliğiyle, teleskoplu gözlemciler için çok uygun durumda.

Jüpiter, Satürn'ü yaklaşık iki saatlik bir gecikmeyle izliyor ve gece boyunca gökyüzünde kalıyor. Sabahın erken saatlerinde Venüs'ün ortaya çıkışına değin bu gezegen, Ay'dan sonra gece- nin en parlak gök cismi.

Venüs, saat 03:30 civarında doğu-güneydoğu ufku üzerinde yükselmeye başlıyor. Gezegeni görmek için bu yöne doğru bakmanız yeterli. Bir teleskopla baktığınızda, gezegenin yaklaşık yarım aydınlanmış olduğunu göreceksiniz. İlerleyen haftalarda, gezegenin bize bakan yüzünün giderek daha büyük bölümü aydınlanacak.

Mars, Venüs'le birlikte doğuyor. Venüs'ün hemen sağında bulunan gezegen, ona göre çok daha sönük durumda. İki gezegen, ilerleyen günlerde birbirlerinden uzaklaşacaklar. Ayın ortalarından sonra, Mars, Venüs ve Çoban Takımyıldızı'nın turuncu dev yıldızı Antares, eşkenar bir üçgen oluşturacaklar.

Ay, 2 Ocak'ta yeniay, 10 Ocak'ta ilkdördün, 17 Ocak'ta dolunay, 25 Ocak'ta sondördün, 31 Ocak'ta yeniay evrelerinden geçecek.

